

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΣΑΛΙΔΗΣ, ΜΙΛΑ ΣΤΗΝ «Α»

Στον ΣΩΤΗΡΗ ΧΙΩΤΑΚΗ

5 δισ. ευρώ στα... πόδια της έρευνας

Περιγράφοντας μόλις πριν από λίγες ημέρες ο κ. Κωστής Χατζηδάκης τις προτεραιότητες του υπουργείου Ανάπτυξης για τη χρονιά, προανήγγειλε την πραγματοποίηση μιας μεγάλης εκδήλωσης με την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας για την ανάδειξη του έργου των ερευνητικών κέντρων, προσθέτοντας ότι επελέγη για την πραγματοποίησή της η 1η Απριλίου, ακριβώς για να περάσει το μήνυμα ότι «η έρευνα στην Ελλάδα δεν είναι πρωταπριλιάτικο ψέμα».

Ο άνθρωπος που «τρέχει» τον τομέα, ο γενικός γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας, κ. Φίλιππος Τσαλίδης, δεν σταματά να επισημαίνει πως και το υπάρχον έργο αλλά και, κυρίως, οι προοπτικές για τον τομέα της έρευνας στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Πώς όχι, όταν τα επόμενα χρόνια έχει δρομολογηθεί η επένδυση από εθνικούς, κοινοτικούς και ιδιωτικούς πόρους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ στον συγκεκριμένο χώρο;

«Στο ΕΣΠΑ, μαζί με την κοινοτική συμμετοχή», εξηγεί ο ίδιος μιλώντας στην «Α», «προβλέπεται η απορρόφηση 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας έως το 2013. Αλλά εάν επιτύχουμε στο τέλος της περιόδου αναφοράς στο 5% του συνόλου των ερευνητικών προγραμμάτων που εξελίσσονται στην Ευρώπη, να μετέχουν Έλληνες επιστήμονες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, ο τομέας θα ενισχυθεί με επιπλέον 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ από εθνικούς πόρους»!

Είναι όντως εντυπωσιακά τα νούμερα για μία χώρα στην οποία υπάρχει η εντύπωση ότι η έρευνα είναι στα αζήτητα. Αλλά ο κ. Τσαλίδης δεν ενστερνίζεται καθόλου τη συγκεκριμένη άποψη. «Συνηθίζουμε να κοιτούμε τους αριθμούς μονοσήμαντα, αναφέρει χαρακτηριστικά, μένοντας στο ότι στη χώρα μας κατευθύνεται στην έρευνα το 0,6% του ΑΕΠ, όταν σε άλλες αναπτυγμένες χώρες το ποσοστό αυτό υπερβαίνει ακόμη και το 2% του ΑΕΠ. Ωστόσο υπάρχει μια μεγάλη διαφορά: στο εξωτερικό κατά μέσο όρο το 70% των κονδυλίων προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ στη χώρα μας επισήμως οι ιδιώτες δίνουν το 30% αλλά στην πράξη το ποσοστό αυτό είναι ακόμη μικρότερο, δεν ξεπερνά το 15%», εξηγεί.

Αρα το κλειδί για την ανάπτυξη του τομέα στη χώρα μας δεν είναι άλλο από τη μεγαλύτερη σύνδεσή του με το επιχειρείν και την κοινωνία. Το στίγμα αυτό, άλλωστε, έδωσε με σαφήνεια και ο υπουργός Ανάπτυξης στη συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε την Τρίτη, φέρνοντας μάλιστα ως παράδειγμα το Πανεπιστήμιο Κρήτης, του οποίου ο ερευνητικός προϋπολογισμός είναι 14 εκατ. ευρώ και μόνο το 17% εξ αυτού προέρχεται από την κεντρική διοίκηση και την περιφέρεια Κρήτης.

Οι πέντε άξονες της εθνικής πολιτικής

«Είναι μία από τις πέντε βασικότερες προτεραιότητές μας, αν όχι η βασικότερη, η ενθάρρυνση του ιδιωτικού τομέα και ο επιμερισμός ερευνητικών δράσεων σε αυτόν», θα πει ο κ. Τσαλίδης, προσθέτοντας πως εξετάζεται, σε μία, πάντως, ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο, «ο τρόπος με τον οποίο θα ενισχυθούν κίνητρα συμμετοχής των ιδιωτών στην ερευνητική διαδικασία, όπως λ.χ. οι φορολογικές εκπτώσεις για τις ερευνητικές δαπάνες».

Ο ίδιος προσδιορίζει ως επιπλέον βασικούς άξονες της εθνικής πολιτικής για την έρευνα «την ενίσχυση της ροής ερευνητικού δυναμικού από και προς την Ελλάδα, την παροχή κινήτρων για τον επαναπατρισμό ερευνητών στη χώρα μας, την προώθηση ε-

■ Όσα χρήματα κι αν διαθέτει το κράτος, εφόσον οι επιχειρήσεις δεν εμπλακούν στο ερευνητικό γίγνεσθαι, τα προϊόντα τους δύσκολα θα καταστούν ανταγωνιστικότερα»

■ Ο Ευρωπαϊκός Οδικός Χάρτης Υποδομών περιλαμβάνει 34 έργα μεγάλης κλίμακας, ένα εκ των οποίων, το τηλεσκόπιο Νέστωρ, θα εγκατασταθεί στη χώρα μας, στην Πύλο

Ο μεγάλος στόχος της ενεργοποίησης του επιχειρείν - Πώς θα τρέξει το πρόγραμμα των κουπονιών των 7.000 ευρώ για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

θνικών υποδομών, ώστε να συγκλίνουμε με τον λεγόμενο Ευρωπαϊκό Οδικό Χάρτη καθώς και τη διεύρυνση του εθνικού χώρου έρευνας της Ελλάδας, με ενίσχυση της εξωστρέφειας στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και των χωρών της Παρευξείνιας Συνεργασίας».

Επιμένουμε, όμως, στο ζήτημα της ενίσχυσης της παρουσίας του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα. Υπάρχουν συγκεκριμένα βήματα που έχουν ήδη δρομολογηθεί; Και ποιοι χώροι επιχειρηματικής δραστηριότητας προσφέρονται για μεγαλύτερη ανάπτυξη των ερευνητικών δραστηριοτήτων;

Τα κουπόνια καινοτομίας

Ο κ. Τσαλίδης δίνει, κατ' αρχάς, μία λεπτομερέστερη εικόνα του τρόπου με τον οποίο θα λειτουργήσει το πρόγραμμα της ενίσχυσης με κουπόνια, αξίας 7.000 ευρώ, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, το οποίο εξήγγειλε το υπουργείο Ανάπτυξης. «Εως τις αρχές Μαρτίου», αναφέρει, «θα προκηρυχθεί η συγκεκριμένη δράση, η οποία θα αφορά μικρομεσαίες επιχειρήσεις που απασχολούν

έως 19 εργαζομένους. Οι επιχειρήσεις, προκειμένου να λάβουν το κουπόνι των 7.000 ευρώ, θα υποβάλουν ηλεκτρονικά προτάσεις με αντικείμενο τη βελτίωση της παραγωγικής τους διαδικασίας και την ενίσχυση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων τους. Με κριτήριο τη χρονική σειρά υποβολής των προτάσεων και με προϋπόθεση να μην πρόκειται για επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης, περίπου 1.300 επιχειρήσεις θα πάρουν το "πράσινο φως" από τη Γενική Γραμματεία ώστε στη συνέχεια και εντός δύο-τριών μηνών να παρουσιάσουν μία ολοκληρωμένη συνεργασία με φυσικό πρόσωπο προερχόμενο από Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ ή Ερευνητικό Κέντρο, προκειμένου να λάβουν τη συγκεκριμένη ενίσχυση. Ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης δράσης είναι 8 εκατομμύρια ευρώ».

Τα κουπόνια καινοτομίας αναφέρονται ουσιαστικά σε ένα ολλανδικό πρότυπο που έχει φέρει αποτελέσματα σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες. Αλλά η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας επιδιώκει να εντοπίσει με τον ακριβέστερο δυνατό τρόπο όλες

εκείνες τις περιοχές όπου πραγματικά υπάρχουν προοπτικές τα ερευνητικά προγράμματα να πιάνουν τόπο.

Οι τομείς δραστηριότητας

«Βρίσκεται σε εξέλιξη μία αναλυτική καταγραφή του ερευνητικού δυναμικού και των χαρακτηριστικών ανά τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας», μας λέει ο κ. Τσαλίδης, «ακριβώς για να είναι στοχευμένα τα προγράμματα έργων μεγάλης κλίμακας σε τομείς που επελέγησαν από την Εθνική Επιτροπή με τη συμμετοχή επιστημόνων και στελεχών από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό χώρο. Ως τέτοιοι τομείς έχουν προσδιοριστεί το περιβάλλον και η ενέργεια, οι θαλάσσιες μεταφορές με έμφαση στη μείωση της εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα από τον ναυτιλιακό στόλο, καθώς και η εφαρμογή της βιοτεχνολογίας στον τομέα της υγείας και των τροφίμων. Και με βάση τα δεδομένα της καταγραφής μπορώ να πω ότι αναδεικνύονται σημαντικά περιθώρια προς δράση στις επιχειρήσεις του χώρου της ναυτεχνολογίας και της μικροηλεκτρονικής».

Ο κ. Τσαλίδης, πάντως, επιμένει στη σημασία της ενίσχυσης της παρουσίας του ιδιωτικού τομέα στον χώρο της έρευνας και τεχνολογίας. «Είναι μονόδρομος», τονίζει, «γιατί όσα χρήματα κι αν διαθέτει το κράτος, εφόσον οι επιχειρήσεις δεν εμπλακούν στο ερευνητικό γίγνεσθαι, τα προϊόντα τους δύσκολα θα καταστούν ανταγωνιστικότερα, με ό,τι αυτό συνεπάγεται γενικότερα για την οικονομία μας»...

Αλλωστε, ο ίδιος θεωρεί ότι, ειδικά σε περιόδους οικονομικής κρίσης, όπως η τρέχουσα, η εφαρμοσμένη έρευνα μπορεί να ενισχύσει καίρια τη διατήρηση των θέσεων εργασίας στην επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά και να ενισχύσει περαιτέρω την απασχόληση.

Το μικρό Cern της Πύλου και το «πράσινο» νησί

Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσαν οι αναφορές Χατζηδάκη στην προοπτική δημιουργίας στη χώρα μας ενός «πράσινου νησιού», το οποίο θα είναι ουσιαστικά ενεργειακά αυτόνομο με τη χρήση, κατά το δυνατόν, των περισσότερων μορφών ανανεώσιμης ενέργειας.

«Πρότυπό μας η ισπανική Αλμέρα», εξηγεί κ. Τσαλίδης, «και λογική μας η κάλυψη των ενεργειακών αναγκών με τη χρήση φωτοβολταϊκών συστημάτων, αιολικών πάρκων, βιοθερμίας, αποθήκευσης ενέργειας, αφαλάτωσης ύδατος και, γενικότερα, με ό,τι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον χώρο των ανανεώσιμων πηγών».

Ο ίδιος μάλιστα αναφέρει ότι ήδη «έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη προοπτική από μεγάλες ενεργει-

ακές εταιρείες, όπως είναι η ΔΕΗ και τα Ελληνικά Πετρέλαια». Ήδη, έχουν ακουστεί ονόματα νήσων όπως η Νίσυρος αλλά και η Κεφαλονιά, ωστόσο ακόμη το όλο ζήτημα βρίσκεται ήδη σε φάση προμελέτης.

Να προσθέσουμε εδώ ότι την Πέμπτη η Γενική Γραμματεία του υπουργείου Ανάπτυξης έβγαλε σε δημόσια διαβούλευση ένα ευρύ σχέδιο δράσης για τους τομείς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την εξοικονόμηση, στο οποίο περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη νησιωτική χώρα, μεταξύ των οποίων και τα «πράσινα νησιά» που καλύπτουν τις ενεργειακές τους ανάγκες με τη χρήση ανεμογεννητριών, ηλιακών συλλεκτών και βιομάζας.

Αυτό που, πάντως, έχει ήδη αποφασιστεί να εγκατασταθεί, εν είδει εθνικής υποδομής στον

χώρο της έρευνας και τεχνολογίας, είναι το τηλεσκόπιο νετρίνων. «Ο Ευρωπαϊκός Οδικός Χάρτης Υποδομών περιλαμβάνει 34 έργα μεγάλης κλίμακας, ένα εκ των οποίων, το τηλεσκόπιο Νέστωρ θα εγκατασταθεί στη χώρα μας, στην Πύλο» διευκρινίζει ο γενικός γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας.

«Πρόκειται για μια δράση συνολικού προϋπολογισμού 250 εκατ. ευρώ που αναφέρεται στην εξερεύνηση νετρίνων, με στόχο να προκύψουν νέα στοιχεία για τη δημιουργία του Σύμπαντος. Είναι το δικό μας μικρό CERN», λέει χαρακτηριστικά ο κ. Τσαλίδης, ο οποίος επισημαίνει και τη σημασία που αποδίδει η Κομισιόν στις μεγάλες αυτές εθνικές υποδομές για την προώθηση της ερευνητικής δραστηριότητας.

Το τηλεσκόπιο Νέστωρ που θα εγκατασταθεί στην Πύλο, είναι μία δράση συνολικού προϋπολογισμού 250 εκατ. ευρώ.